

Dirbant laisvai samdomą darbą turbūt dažniausiai kylanti problema yra nepastovios pajamos. Viena mėnesį jos gali viršyti išlaidas, kitą - nepatenkinti net minimaliausių poreikių. Kaip susiplanuoti savo biudžetą, kad dėl finansų nebereikėtų jaudintis, pasakoja „Luminor“ mažmeninės bankininkystės vadovas Edvinas Jurevičius.

Atskirkite mokesčiams skirtus pinigus

Visų pirma, pataria E. Jurevičius, laisvai samdomiems darbuotojams verta atsidaryti atskirą banko sąskaitą verslo mokesčiams mokėti, o asmeninę sąskaitą pasilikti savo reikmėms.

„Pavyzdžiui, tie, kurie dirba pagal individualios veiklos pažymą, įprastai socialinio draudimo ir gyventojų pajamų mokesčius susimoka kartą metuose. Tai gali tapti problema, jei suma didelė ir jai padengti nėra iš anksto pasiruošta. Dėl to puikus sprendimas yra susikurti atskirą sąskaitą, kurioje pinigus mokesčiams kaupsite visus metus. Šioje sąskaitoje taip pat galite kaupti lėšas, reikalingas jūsų darbo veiklai vykdyti, investuoti į darbo priemonių atnaujinimą ir pan.“, – sako ekspertas.

Pasak specialisto, siekdami apsisaugoti nuo pagundos išleisti mokesčiams ar investicijoms reikalingas lėšas, galite rinktis terminuotą ar kaupiamą indėlį. Tokiu būdu nustatytą terminą įdėtus pinigus laikysite atskiroje terminuoto indėlio sąskaitoje ir už tai gausite fiksuotas palūkanas. Suėjus indėlio terminui, pinigus ir uždirbtas palūkanas galėsite atsiimti. Tuo tarpu kaupiamojo indėlio atveju, indėlį galėsite papildyti bet kuriuo metu.

Ypatingą dėmesį skirkite finansinei pagalvei

Planuotis biudžetą ir ypatingą dėmesį skirti finansinės pagalvės kaupimui yra svarbu visiems žmonėms, tačiau ypač į tai pravartu atsižvelgti pastovių pajamų negaunantiems asmenims. Įprastai rekomenduojama, kad finansinė pagalvė sudarytų 3-6 mėn. būtinųjų išlaidų sumą.

„Laisvai samdomiems darbuotojams pravartu kaupti didesnę finansinę pagalvę nei įprastai rekomenduojama. Taip apsisaugosite ištikus nuostoliams arba nusprendę imtis profesinių pokyčių. Nors laisvai samdomi darbuotojai įprastai gali lanksčiau planuotis savo laiką, nėra pririšti prie vienos darbo vietos, jie tuo pačiu turi ir mažiau socialinių garantijų. Pavyzdžiui, pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas prieš jį atleidžiant iš darbo gaus išpėjamą bei išeitinę išmoką. Tokių garantijų laisvai dirbantieji neturi, todėl būtina daugiau pačiam pasirūpinti savo finansine gerove“, – sako ekspertas.

E.Jurevičius priduria, kad atskirai sukaupia pinigų suma padės ne tik tada, kai įplaukos iš laisvai samdomos veiklos nedengs išlaidų, bet ir atsitikus nelaimei ar patyrus su darbo veikla susijusius nuostolius. Laisvai samdomiems darbuotojams patariama į šias išlaidas įtraukti ir jų darbui reikalingus kaštus.

Svarbu atidžiai susiplanuoti atostogas

„Luminor“ atstovas taip pat atkreipia dėmesį, kad dirbantys savarankiškai turi atidžiai susiplanuoti savo poilsį ir atostogas.

„Dirbantys pagal darbo sutartis įprastai turi 20 apmokamų atostogų darbo dienų, tuo metu laisvai samdomų darbuotojų atveju atostogos reiškia negautas pajamas. Dėl to galbūt poilsį reikėtų derinti su savo veiklos sezoniškumu, daugiau poilsio skirti tuomet, kai užsakymų kiekis yra mažesnis, o kai yra didžiausias užsakymų bumas – maksimaliai koncentruotis į kuo didesnes pajamas ir finansinės pagalvės susikūrimą“, – sako E. Jurevičius.

Specialus dėmesys – pensijai

Laisvai samdomi darbuotojai planuodami biudžetą taip pat turėtų įsivertinti kaupimą ar investavimą senatvei.

„Pirmoje pensijų pakopoje kaupia visi žmonės, „Sodrai“ mokantys Valstybinio socialinio draudimo (VSD) įmokas – tarp jų ir savarankiškai dirbantys asmenys, kurie VSD įmokas privalo sumokėti patys. Tačiau pirmoje pakopoje gaunama pensija pirmiausia priklausys nuo turimo darbo stažo. Norint sukaupti vienerių metų stažą, per metus reikia sumokėti socialinio draudimo įmokų už ne mažesnes nei 12 minimalių mėnesinių atlyginimų (MMA) siekiančias pajamas. Sumokėjus mažiau, pilnas metų stažas yra neįgyjamas, o tai gali neigiamai atsiliiepti senatvėje“, – sako E. Jurevičius.

Jis taip pat pažymi, kad pensijos dydį pirmoje pakopoje taip pat lemia ir apskaitos vienetai, dar vadinami pensijų taškais. Vienas vienetas yra įgyjamas per metus sumokėjus VSD įmokų, siekiančių daugiau kaip 12 vidutinių darbo užmokesčių (VDU).

„Taip pat norėdami senatvėje gauti didesnę pensiją, savarankiškai dirbantys žmonės gali investuoti papildomai antros ir trečios pakopos pensijų fonduose“, – primena E. Jurevičius.

Prireikus, pasitarkite su specialistu

E.Jurevičiaus teigimu, dirbantiems savarankiškai – ypač tiems, kurie anksčiau to nedarė – taip pat verta pasitarti su banko, Valstybinės mokesčių inspekcijos, „Sodros“, buhalterijos,

teisės ar kitais specialistais.

„Dažnai kiekvieno savarankiško darbuotojo padėtis skirtinga, jam reikia skirtingų veiklos pažymų, galioja skirtingi įstatymai, taikomi skirtingi mokesčiai. Ekspertai gali padėti susigaudyti visuose šiuose niuansuose, tinkamai suplanuoti biudžetą, įvertinti, kokių finansinių paslaugų jums labiausiai reikės. Be to, specialistas gali numatyti ir potencialias jūsų darbo veiklos rizikas bei pasiūlyti būdų, kaip nuo jų apsidrausti“, – sako E. Jurevičius.

